

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY

VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :		Zodpovedný redaktor :	Redakcia a vydavateľstvo :
Na celý rok ...	4 koruny — hal.	Dr. ALEXANDER ERNSZT,	Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
Na pol roka ...	2 " — "	páp. komornik.	sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novít
Na štvrt' roka ...	1 " — "	Majiteľ a vydavateľ :	ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
Jednotlivé číslo 8 hal.		JÁN MOLNÁR.	Rukopisy sa nazpáť nedávajú.

O nitrianskom sandžáku.

Mungovské úradné cigánštva v pravom svetle.

Georg *Szmrecsányi* krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany okresu žabokreťského, úradné cigánštva, ktorými nitrianskí stoličiarci hroznú ich nezákonnosti ospravedlniť snážia sa cestou mungovských novín, v pravom svetle predstavuje nasledujúcim osvedčením :

Denne vychodiace mungovské noviny uverejnili úradnú zprávu, v ktorej o účtovnej okružnej ceste v mojom volebnom okrese 13. apríla začatej a s týmto v súvislosti o mojich poburorvaniach» podávajú najbezočivejšie luhany. Tá «úradná» zpráva vydaná k ospravedlneniu a odôvodneniu nezákonností a surových násilností nitrianskych úradných medzítok, dľa starodávnej obyčaje svedovo prekrúca pravdu a ešte svedovo cigáni, keď udáva :

«že z tej príčiny nemohli dovoliť vydržiavania mojich účtovaní, pretože som ja z jednej strany bezúzdne búril a pretože moje účtovné shromaždenia neboly oznámené».

Oproti tomuto konštatujem nasledujúce údaje : Od minulého leta do 13. apríla tohoto roku ani raz som nebol v mojom volebnom okrese, teda som tam ani nemohol ľud búriť. V nedeľu 13. apríla poprvé som prišiel do volebného okresu a popoludní o 5. hodine účtovať som chcel v Chynoranoch akožto v najväčšej obci okresu. Tento môj úmysel tamojší dekan-farár Ignác Wohland, spôsobom nariadením ustanoveným, nie 24, lež osemätyriadsať hodín prvej na pisme oznámil rýchtárovi a aby v každom ohľade bol zabezpečený, písomné oznámenie poslat

poštou v rekommandovanom liste. Poštové uznanie tohoto listu nachodí sa v rukách pána dekana. Vzdor tohoto zcela pravidelne prevedeného oznámenia ako som vo výsudanú hodinu do obce prišiel, dostavil sa ku mne žandársky strážmajster okresu a sdělil mi, že z naloženia Jozefa Szpála žabokreťského hlavného služného vydržiavanie účtovného shromaždenia nedovoľuje a keby som ho vzdor toho chcel vydržiavať, keď treba rozožene ho aj zbrannou mocou.

Ja na to aby som ľud nevystavil útokú bajonettov žandárov, oslovil som prítomných tam členov obecného predstavenstva aby šli so mnou k rýchtárovi obce, kde aj za prítomnosti týchto predstavených a žandárskeho strážmajstra, oznámil som živým slovom, že na druhý deň, totiž 14. apríla večer o 6. hodine, teda uplynutím 25 hodín po oznámení, vydržiavať budem moje účtovanie. *Rýchtár v známosti vzal moje oznámenie*, V pondelok 14. apríla v oznámenom čase prišiel do obce hlavný služný Szpál a s odvolávaním sa na to, že pánujú vôbec búrlivé pomery politické a že okrem toho práve v tento deň v obci odbavujú štyri svatby, z týchto príčin zakázal vydržiavanie účtovania a vyhrážal sa aj zbrannou mocou, následkom čoho ohľadom na veľkú rozčúlenosť ľudu, takým pokračovaním zapríčinenú, aby som vyhnul krveprelievaniu, moje účtovanie prinútený som bol vydržiavať vo veľkom dvore jedného privátneho domu.

Na nedeľu 20. apríla predpoludním na 11. hodinu oznámil som účtovanie v obci Nitranovák. Toto účtovné shromaždenie miestny hlavný učiteľ nielen jeden raz, lež 17. a 18-ého osobne

živým slovom a pred svedkami osnámil rychtárovi obce.

Vzdor tohoto zcela pravidelného oznámenia Adolf Abafi priedzský hlavný slúžny, vyslal ta slúžneho Balázoviča, ktorý s tým cigáňstvom, že shromaždenie nebolo oznámené, zakázal ho vydržiavať a vyhrážal sa aj zakročením zbranou mocou. Na to s ľudom vtiahol som do parku, zahrady tamojšieho kaštieľa krajinského vyslanca Bélu Rakovszkyho, kde ohľadom na to, že brutálne a nezákonné zakročenie vrchností v najväčšej miere rozdráždilo ľud, povedal som kratšiu účtovnú reč, ako obyčajne. Tu zpáchané bolo to krv poburujúce nasilenstvo, že slúžny do brány kaštieľa žandárov postavil s tým rozkazom, že keby som ja do kaštieľa chcel ísť a od tohoto úmyslu nechcel by som odstúpiť, aby na každý pád použili zbraň. Ľud inou cestou dostal sa do parku, na čo slúžny medzitým zamknutú bránu vylámať dal žandármi a takým spôsobom vlámal sa do privátneho domu krajinského vyslanca Bélu Rakovszkyho.

V túže nedeľu popoludní na 4. hodinu popoludní oznámené bolo účtovné shromaždenie aj v obci Felsővestény. Koloman Hamar miestny farár toto shromaždenie 24 hodinami prvej na písme oznámil rychtárovi obce. Ako som prišiel

k účtovnému shromaždeniu, neviem pod akým titulom a s akým právom, miestny podnotár ako zastupiteľ okresného notára, s odvolávaním sa na nariadenie hlavného slúžneho Szpála, k účtovaniu shromaždený ľud pod tou podmienkou že shromaždenie nebolo oznámené, rozháňaf začal žandármi. Rychtár medzitým odovzdal mi poslané mu písomné oznámenie a ja s odvolávaním sa na toto, s ľudom vtiahol som na faru a tam som držal moju účtovnú reč. Keď v mojej reči spomenul som Lukácsa alebo Tiszu, notár žandárov komandoval hneď ku attaku a aj tri razy to urobil, že nebolo krveprelievanie, to dakovať možno jedine ľudskému citu žandárskeho strážmajstra žabokretského. Všetko toto ostatne predostrel som už patričnej vrchnosti a všetky moje ponosy potvrdil som zčiasťky na písme, zčiasťky výpovedami svedkov, spolu tiež zadal som trestné obžaloby proti hlavnému slúžnemu Szpálovi, proti slúžnemu Balázovicovi a proti okresnému notárovi Prikrilovi. Pri tomto konštatujem spolu aj to, že úradná zpráva aj v tom ohlade, že som ja moje účtovné shromaždenia vydržiavať chcel bez toho, že by ich bol vrchnosti oznámil, tvrdí veci pravde zcela protivné, totižto cigáni.

Úradná zpráva v úvode jej, zkarží sa nad tým, že ľud nitražambokretsky roku 1910. práve mňa vyvolil za vyslanca a že «intelligencia» nitrianskej stolice — pod touto intelligenciou zaiste rozumeť treba tých potrimiskárov, ktorí vždy ku všetkému sú hotoví a ponač z toho osoh majú, prítomne pretvorili sa na mungov — nuž táto «intelligencia» vraj hneď zpočiatku m nedôverovala. Poľahne tohoto v krátkosti len to poznamenávam, že by som ja to za urážku a insultáciu považoval a proti tomu aj rozhodne zakročiť musel, keby táto korrumpovaná, dľa jej hnusných zločinov aké ztvárala v minulosti a pácha prítomne, po celom svete vychýrená, každú vládu v najšpinavejších veciach podporujúca banda, opovážila sa tvrdiť alebo tým chvastať, že ku mojej osobe alebo ku mojemu účinkovanfu chová sa dôverou. Konečne tú čiastku «úradnej zprávy», v ktorej o tom je reč, že slúžneho Balázoviča a iné úradné medzitka, pre hnusné ich násilenstva a nezákonnosti v mojom účtovaní a okrem toho pred ľudom náležite som vymydlil, vďačne uznávam

Georg Szmeesányi, kraj. vysl. kresť. lud. strany.

a ohľadom na moje oprávnené rozhorčenie aj ochotne potvrdzujem.

Budapešť, 23. apríla 1913.

Georg Szmrecsányi,

krajinsky vyslanec okresu žabokreetského.

Z Katolíckej Ludovej Jednoty.

Stoličná porada Katolíckej Ludovej Jednoty v Ostrihome.

Katolícka Ludová Jednota ostrihomskej stolice 16. apríla v Ostrihome vydržovala poradu, ktorej predsedal osvietený pán biskup dr. Ludvik Rajner a v ktorej medzi mnohými inými prítomní boli nasledujúci:

Dr. Teofil Klinda, dr. Franc Horváth, dr. Jozef Brühl, dr. Franc Kopernicky, Ján Molnár praelát-kanonici Estergom, Vilhelm Guzsvenits tit. kanonik, Franc Burányi, dr. Leopold Dangelmayer, dr. Ján Drahos, Béla Rolkó Estergom, Leopold Petzer farár Kéménd, Ludvik Szkalka, Franc Meszes. Ján Pifkó, Franc Cserey, Pavel Daday, Vincenc Németh, Párkány, Ján Bakos, Jozef Burany, Ignác Bernát, Ondrej Klein Nyergesujfalu, Robert Starkbauer Párkány a mnohí iní.

Poradu zahájil osvietený pán biskup dr. Ludvik Rajnej a v reči svojej vyzdvihol zvláštne spoločenské a hospodárske úlohy ako aj doterajšie blahonosné účinkovanie Katolíckej Ludovej Jednoty.

Štefan Haller, krajinský vyslanec, hlavný tajomník Katolíckej Ludovej Jednoty v dlhšej reči spomenul úspechy, aké posiaľ dosiahla Jednota, prítomných vyzval k vydatnejšiemu účinkovaniu cieľom jej zveladenia a rozširovania.

Dr. Alexander Ernst, hlavný tajomník Katolíckej Ludovej Jednoty ustálil, že počet organizácií sotva sa dá zväčšiť, bo už takmer v každej farnosti nachodía sa organizácie Katolíckej Ludovej Jednoty. Tieto organizácie treba ale upevňovať sbieraním nových členov, v ktorom ohľade mnoho dá sa očakávať od mladšej generácie.

Cieľom zavedenia organizácií na území stolice ostrihomskej vyvolený má byť výbor a rečník, s tou prosbou obrátil sa ku prítomným, aby predsedníctvo tohoto výboru prijal osvie-

tený pán biskup dr. Ludvik Rajner, do agítacijnálneho výboru ale aby vyvolení boli nasledujúci členovia Katolíckej Ludovej Jednoty:

Géza Dvihally Estergom, Štefan Erdössy Bátorkeszi, Jozef Herman Bajna, Gustav Haselböck Kirva, Michal Horvát Estergom, Pavel Kassay Uny, Dániel Keményffy Estergom, Ondrej Klein Nyergesujfalu, Ján Kudora Nagyöved, Viktor Mátéffy Estergom. Imrich Majer Párkány, dr. Ludvik Mike Estergom, Ludvik Perger Estergom, Matias Polosin Estergom, Leopold Pelczer Kéménd, Béla Rolkó Estergom, Artur Pekáček Dorog, Jozef Török Estergom, Imrich Székesvári Köbökút, Ludvik Szkalka Párkány, dr. Dezider Varga Köhidgyarmat, Imrich Zsiskay Magyarszölgyén.

Návrh hlavného správcu jednohlasne a s hlučným oduševnením prijala porada.

Dr. Mikuláš Zboray, krajinský vyslanec a podpredseda Katolíckej Ludovej Jednoty veľavýznamnou rečou dokázal, že ľud úspešne vzdelávať, pozdvihnúť hmotne a duševne, možno jedine na základe zásad kresťanských.

Poradu konečne za všestrannej oduševnenej nálady vzletnou rečou zaključil osvietený pán biskup dr. Ludvik Rajner.

Sv. Adalbert biskup.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Kresťan». «Kresťan» už cez XX. devätnásť rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kresťan číta a predpláca len «Kresťana».

Lukácsov politický tanec.

Uhorská politika má rôzne figúrky. Sú medzi nimi panamisti, ktorí bohatstvo a vysoké úrady pre seba sdrapili s nebárs gavalierskymi figlami. Sú politikovia, ktorých otčenášom a verimom je čím väčšie nečestnosti konať, bo vraj politika znesie všetko.

Výstavu by sme mohli zariadiť z uhorských najmä z mungovských politikov. Mnohí obdržal by veľké odmeny, lež najväčšiu odmenu dostal by dosavadný ministerpredseda Lukács. On prevyšuje ošetkých uhorských politikov. Nie v múdrosti, v počestnosti a v dôslednosti, lež vo figloch a vo falošnosti. Keby medailou odmenili každý figel a politický kotrmelec, ktorý Lukács prekonal, takými plieškami od hlavy do päty obložil by mohli celého Lukácsa.

V politickom cirkusi, jehož direktorom je Štefan Tisza, Lukács je najšikovnejším tanečníkom na štranku, ktorý rozľahujú mungovia. Na hlave, na nohách, na rukách tančí Ladislav Lukács. Mungovia privolávajú mu na slávu a posiaľ ešte neztratil rovnováhu. Už sa mu viackrát hlava zatočila. Už mu neraz z rúk vypadla žrd, s ňouž rovnováhu udržoval, lež posiaľ ešte

Grécka kráľovna ranených vojakov navštevuje v nemocnici.

nepadol, bo zakaždým lapil sa kráľa. Ten ho vždy postavil do rovnováhy.

Nuž či neletel Lukács zo štranku, keď Zoltán Désy šmaril doň tú obžalobu, že ukradol krajinské peniaze? A Lukács ďalej tancuje, bo ho postavili na štranok anúkajú mu obrannú ruku, do nejž sa zachytí. Či nemal Lukács spadnúť zo štranku, keď Ján Zichy vzdal sa ministerstva, ponevác so zbojníkmi nechcel predávať na jednej rohoži? A tajná ruka zase zachytila Lukácsa a on ďalej tančí. Keď budapeštianska kráľ tabula vyniesla ten výrok, že Zoltán Désy môže dokázať pravdivosť jeho žaloby, či sa nezatriasol Lukács na štranku? A čo urobil? Vymyslel si tú bájku, že vraj medzi Kossuthisti sú aj takí poslancovia, ktorí pred krajinskými voľbami chodili za ministrami a pýtali si od nich pomoc proti Justhovcom. A že vraj dostali tú pomoc, asíce peňažnú, z mungovskej kassy a mravnú pomoc, to jest nátlak föišpánov na patričné okressy, v nichž sa Kossuthisti s Justhovcami borili.

Odhalenie Lukácsové nemalý ruch vzbudilo po krajine, bo veď to neni maličkosť, že istí Kossuthisti od vlády pomoc žobrujú a vláda siabne po ukradnutých peniazoch a dá im z nich. Mungovia sa škodoradostne šklebili, že sa im podarilo dolapiť tajných zlodejov, ktorí včul na Lukácsa vykrikujú, že kradnul, kdežto on, jestli kradnul, nuž kradnul i pre Kossuthistov.

Mungovia sa nazdávali, že Lukács vyhral jeho pravotu, bo veď on sa dušil najhlasnejšie že veru pravda je, že z tých «solných» peňazí prijali aj istí Kossuthisti. Kossuthistov to veľmi hnevalo, že im Lukács takúto potupu na oči vyhadzuje, i žiadali od Lukácsa, aby zaraz pomenoval tých poslancov, ktorí od neho «solné» peniaze prijali, bo vraj oni s takými oplanmi ani za minútu neostanú na jednej strane.

Čo myslíte, zradil Lukács tých Kossuthistov? Nie, bo takého nebolo. Ani jeden opozičný kandidát nepýtvl od vlády ani mravnú ani peňažnú podporu a tak Lukács lhal a osočoval. On s tou pomluvou chcel sa udržať na štranku na ňomž len figlami vstave je rovnováhu udržať. Na to rátal, že Kossuth naliehať bude na Zoltána Désyho, aby odstúpil od obžaloby, jestli by sa ozaj našiel bol taký Kossuthista, ktorý peniaze prijal od vlády. Lenže Kossuth s opo-

vržením odmietol luhaniny Lukáčsové, ohradzoval sa proti osočovaniu a vyzval Lukácsa, aby vyzradil mena. A Lukács čučí. Vidí že mu flinta zpiatky vypálila. On dobre vedel, že zhybuje, lež radosť našiel v tom, že mohol dať pokrmu, pomluve, bo od toho času vládne noviny jednotajne pišu, Kossuthisti neprávne napádajú Lukácsa, bo veď aj oni dostali z mungovskej kassy.

Že vláda isté opozičné noviny zakúpila, to sme dávno vedeli. Noviny tie, ktoré v dobe koalície, Tiszu, Lukácsa a celú mungovskú perepuť za vlastizradcov vyhlasovali, preveslovaly k Héderváryho vláde, vyjednali si mzdu (tiež z tých ukradnutých millionov) a odtedy vychvalujú Tiszu, Lukácsa a mungov. Lukács vidí, že už dlho neudrží rovnováhu na štranku, hľadá teda pomocníkov. Kope na pravo na ľavo. Lže a podozrieva, Vo svojej vzteklosti šlahá už aj tých zakúpených novinárov, ktorí posial zakrývali jeho viny.

Tak sa nám pozdáva, že je to posledný zápas Lukáčsov. Cíti, že sa už neudrží na štranku. Tratí rovnováhu a nemá sa koho zachytiť, bo už aj zpomedzi mungovcov volajú naň, aby opustil svoje miesta. Urobí to snáď, ale len keď bude zakončená jeho pravota proti Désymu. Prv nie. Celá krajina žiada, aby Zoltán Désy dokázal, že Lukács vskutku kradol. A keď to dokázal, súd oslobodí Désyho a vtedy Lukács ako obyčajný zbojník bude museť svoje miesto opustiť. Zaslúži ten trest a tú haňbu. Falošných politických tanečníkov na štranku, takouto cestou treba poslať na večný odpočinok.

Záhorský.

Z nitrianskej stolice.

Naši stoliční páni zase dokázali, že nitrianská stolica nepopustí z mungovčiny a že grófa Štefana Tiszu drží si za vzor, keď utláčať treba vôľu ľudu a občianskú slobodu.

Účtovanie pána Georga Szmrecsányiho, krajinského poslanca okresu žabokretského, nitrianskym bašom zavdalo príležitosť, aby dokázali, že v Nitrianskej nič sa nezmenilo, že tu netrpia protimienku, že tu len mungovia majú voľnosť a slobodu.

Kreštan obširne písal o hrozných nezakon-

Bulharským vojakom rumunský roľník ukazuje cestu.

nitostach slúžnovecov, notárov a žandárov, aké v žabokretskom okrese páchali na rozkaz zvestne známeho nitrianskeho föišpana Crausa. Ozaj udatne hájili tú uhorskú slobodu! Ozaj naklonili k sebe ľud okresu žabokretského! Štefan Craus föišpán včul je už istý, že voličia okresu žabokretského len na munga hlasovať budú. Istí sú aj slúžnovci Szpál, Abaffy, Balazsovics, Peller, že ľud tou najväčšou úctou ku nim chovať sa bude, bo veď bránili jeho práva a slobodu, žandárskymi bodákmi. Aj tí notári, ktorí na posluchačov pána Szmrecsányiho chceli dať strielať, preto aj hneď nech idú pred föišpána a nech prímu jeho pochvalu, bo ozaj hrdinsky bránili štátnu ideu proti panslávskym buričom, ako nás ľudákov pomenovali kadejakí panskí hladoši.

Lukács a Tisza pyšní sú na svoje nitrianske kreatúry, bo veď ony priam také huncútstva páchali proti Szmrecsányimu a jeho voličom, ako Tisza proti opozícii. Na vlas to sa stalo v žabokretskom okrese, čo sa od 4. júna tak často opakovalo v krajinskom dome. Szmrecsányimu nedovolili ani k slovu prísť, bárs jeho povinnosťou je účtovať voličom, ktorých na

sneme zastupuje. Ľudovým voličom tiež nedovolili, aby vypočuli svojho poslanca, zarovnak ako Tisza nedovolil opozičným poslancom, aby mienku svoju vyslovili v krajinskom dome. Tiszov systém šíri sa po krajine, bo vláda vydala taký rozkaz, aby slúžnovci, policajní kapitáni a notári prekazili ľudové shromaždenia a aby žandármi udusili každý pohyb, ktorý by škodil mungovčine.

Takto nedovolila vláda debrecinským radikálom, aby utvorili republikánsku stránku. A takto dala vláda rozohnať v Makóve shromaždených republikánov ešte aj z hostincov a z privátnych miestností. To tak musí byť, bo Tisza a Lukács po krajine do života uviedli žandársku vládu. Oni samí sadli na žandárske bodáky, bo ináč dávno boli by si už krky vylámali.

To čo sa v žabokreťskom okrese dialo, je hnusné, protivné a veľmi hrubianske. Jestli to má byť maníra nitrianskych pánov, tak sa haňbiť môžu za svoju výchovu. A veru akí boli tí páni pri Szmrecsányiho účtovaní, takí sú oni všetci. Či ich hádam neznáme? Kde že falšujú menoslovy vľičov tak ako v nitrianskej? Kde je škola na živáňskych volebných predsedov? Kde prevádzajú všetky volby tak po bakoňsky, ako v Nitrianskej? Máme pomenovať tých pánov veľkomožných, ktorí už toľkokrát vyznačili sa v týchto podlých prácach? Nepomenujeme ich, ačpráve ich veľmi dobre známe. Už sme ich dávno oddali opovrzeniu a ľud ich len s kliatbou spomína. A tí páni predsa sa nazdávajú, že oni v nitrianskej náramné vlastenecké dielo previedli, keď klamali a zbíjali pri voľbách a keď prehánali, pokutovali, žalárovali a žandárskymi kolbami bili nevinných ľudákov. Tí páni v ich zaslepenosti a nenávisti, to si myslia, že oni krajinu bránia, keď zákony šliapu. Nuž či sa ešte nenaučili, že aké ovocie donáša ich brutálnosť? Nech povedia, kto si ich ctí? Či neodpluje ten sedliak a či nezaklajie, keď ich zazre? A neučia sa, lež mordujú a búria ten biedny ľud, ktorý nemá inej viny, len že pridrža sa svojho kresťanského presvedčenia. Ľudákov žandármi chcú prinútiť, aby boli mungovia. Je to možné? Ktorý kresťan ľudák k voľi Szpálovi, Abaffimu alebo Škrabákovi ostane mungom? Žiaden.

Neni toho stoličiara, ktorého by si poriadny

gazda alebo remeselník povšimnul. Páni sami sú si na príčine, že je tomu tak, bo oni žandármi idú na ľud a ženú ho do žalára, keď sa ticho drží a nikomu neblíži.

Hja, lenže nitriansky hlavný baša vyriekol že je ľud pobúrený a preto neslobodno Szmrecsányimu účtovať.

Teda pobúrený je ten ľud! Snáď detronizoval kráľa a vyhlásil republiku? Alebo kosy a sekery brúsil na Tiszu a Lukácsa? Snáď ohlušil dakolko notárov a slúžnovecov? Alebo snáď odoprel daň platíť atď.

Či to nenie hlúposť? Len v sprostej kotrbe zvniknú také myšlienky, že voličia žabokreťského okresu sami od seba natolko sú pobúrení, že následkom toho ani Craus föišpán ani Szpál slúžny pokojne spať nevedia.

Kto že búril tých ľudí? Aké výstupky páchali vo svojom pobúrení? Podpalovali hádam? Či vraždili? Či hádam vyhlásili okres žabokreťský za neodvislé územie?

Hlúposť! Somárstvo!

Čo je búrenie, keď zákonne vyvolený krajinský vyslanec účtuje pred svojimi voličmi a či to, keď föišpán pošle do okresu žandárov, notárov, cestárov, slúžnovecov, aby ľud rozhnali a nedovolili poslancovi účtovať?

Hľa, jakí sú hlúpi tí šviháci. Nevidia, že oni búria ľud, ktorému ani v tom najväčšom rozčulení ani len na um nepríde, aby prácu dal žandárom.

Nuž a čo docielili náhončí Crausoví? Dobrého nič, bo voličia Szmrecsányiho ešte väčšou láskou a oddanosťou budú sa k nemu vinúť, ako sa posial vinuli. Na stoličiarov ale hľadeť budú s najväčším opovržením. Kto ale s pokojným ľudom tak zachodí, ako s nim zachodili Szpál, Balázovič, Škrabák-Prikril, nezaslúžia iného.

Nech si nemyslia nitrianski šviháci, že Tiszov systém na veky trvať bude. Pomine sa aj tento tyran, ako sa jeho otec pomínul a prídu časy, že k slovu dojde aj ubitý, nenávidený a opovržený ľud. A vtedy svitne tá doba, že Crausovci, Szpálovci, Škrabákovci, Abafici ani toľko znamenaf nebudú, ako posledný zobrák nitrianskeho sandžáku.

Nitran.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kresťana!»

Uhorsko-Rakúsko vo vojne s Černohorskom.

Černohorci 22. apríla s pomocou srbských čiat dobyli mesto a pevninu Skutari. Nikita kráľ Černohorcov 26. apríla vťahol aj do Skutari a vyhlásil ho za hlavné mesto Černohorska, kde vraj odteraz sídlit' bude aj s jeho rodinou. Európejské veľmoci dľa ich uzavretia ale na žiaden pád neprivolia k tomu, aby Černohorsko podržalo si Skutari. Proti Černohorsku v prvom rade zakročil uhorsko-rakúsky zahraničný minister gróf Berchtold, ktorý keď o odovzdaní skutara dostal úradný telegram, veľmociam poslal obežnú notu, v ktorej ich vyzval, aby čo najenergičnejšie prinútily Černohorsko vyprázdniť Skutari. V note zahraničný minister prosil veľmoci, aby mu hehom 48 hodín daly odpoveď, na jaký krok sa odhodlaly.

Veľmoci ešte vo štvrtok 24. apríla sa dohodly, že uznajú oprávnenosť stanoviska Rakúsko-Uhorska, ale vyslovujú tú svoju túžbu, aby o ďalších krokoch, ktoré treba porobiť proti Černohorsku, rozhodla reunia londýnskych veľvyslancov.

Gróf Berchtold už vo štvrtok večer dostal odpoveď veľmocí. Prijal ich návrh, lež len pod tou podmienkou, že vzhľadom na súrnosť záležitostí reunia veľvyslancov hneď sa bude zoberať so Skutarskou otázkou.

Rakúsko-Uhorsko zároveň poverilo svojho londýnskeho veľvyslancu grófa Mensdorff-Pouillyho, aby žiadal, aby reunia hneď zasadla. Následkom toho reunia veľvyslancov v piatok vydržovala mimoriadne zasadnutie. Na zasadnutí gróf Mensdorff-Pouilly predostrel stanovisko monarchie v skutarskej otázke. Predostretie je nasledovné:

Rakúsko-Uhorsko **neni v tom položení**, aby mohlo prijať minulý týždeň predostretý návrh Anglicka, aby medzinárodná flotta v Antivari cieľom demonstrácie vyložila na breh námornícke čaty. Dľa mienky monarchie aj takéto demonstratívne vyloženie čiat na breh by ostalo práve také bezvýsledné, ako flottová demonstrácia. Krem toho viedeňský kabinet dôvernou cestou dozvedel sa z Cetinja, že černohorské vojská a černohorské obyvateľstvo nezdesilo by sa ani toho, aby tieto námornícke čaty napadly. Oproti

tomu Rakúsko-Uhorsko navrhuje, aby veľmoci urobily na Cetinji ultimačný krok a vyzvaly černohorskú vládu, aby behom záverečného termína vyprázdnila Skutari. Keby černohorská vláda toto vyzvanie nesplnila, nech veľmoci poveria Rakúsko-Uhorsko a Taliansko, aby Čiernu Horu **zbrannou mocou** prinútily odovzdať Skutari.

Keby sa okolo prijatia návrhu Rakúsko-Uhorska ukazovalo meškanie, Rakúsko-Uhorsko bolo by prinútené, aby na ďalších zasadnutiach londýnskej reunie nebralo účasť a v skutarskej otázke úplne samo pokračovalo.

O veľkom víťazstve Černohorcov pri dobývaní pevniny a mesta ostatne kolujú všelijaké chýry. Tak taliansky časopis «Corriere della Sera» ustáluje, že ani slova pravdy neni z tých chýrov, dľa ktorých Černohorci Skutari útokom zaujali. V posledné dva dni vôbec nebolo bitky a zprávy o krvavom boji shotovily sa na hlavnom vojenskom stáne generála Martinoviča. Generáli Martinovič a Vukotič za viac dní vyjednávali s bašom Essedom a černohorskí vodcovia bašu Essada jednoducho **oklamali**.

Uzavretie pokoja medzi balkánskymi spojencami a Tureckom najbližšie podpíšu v Londýne.

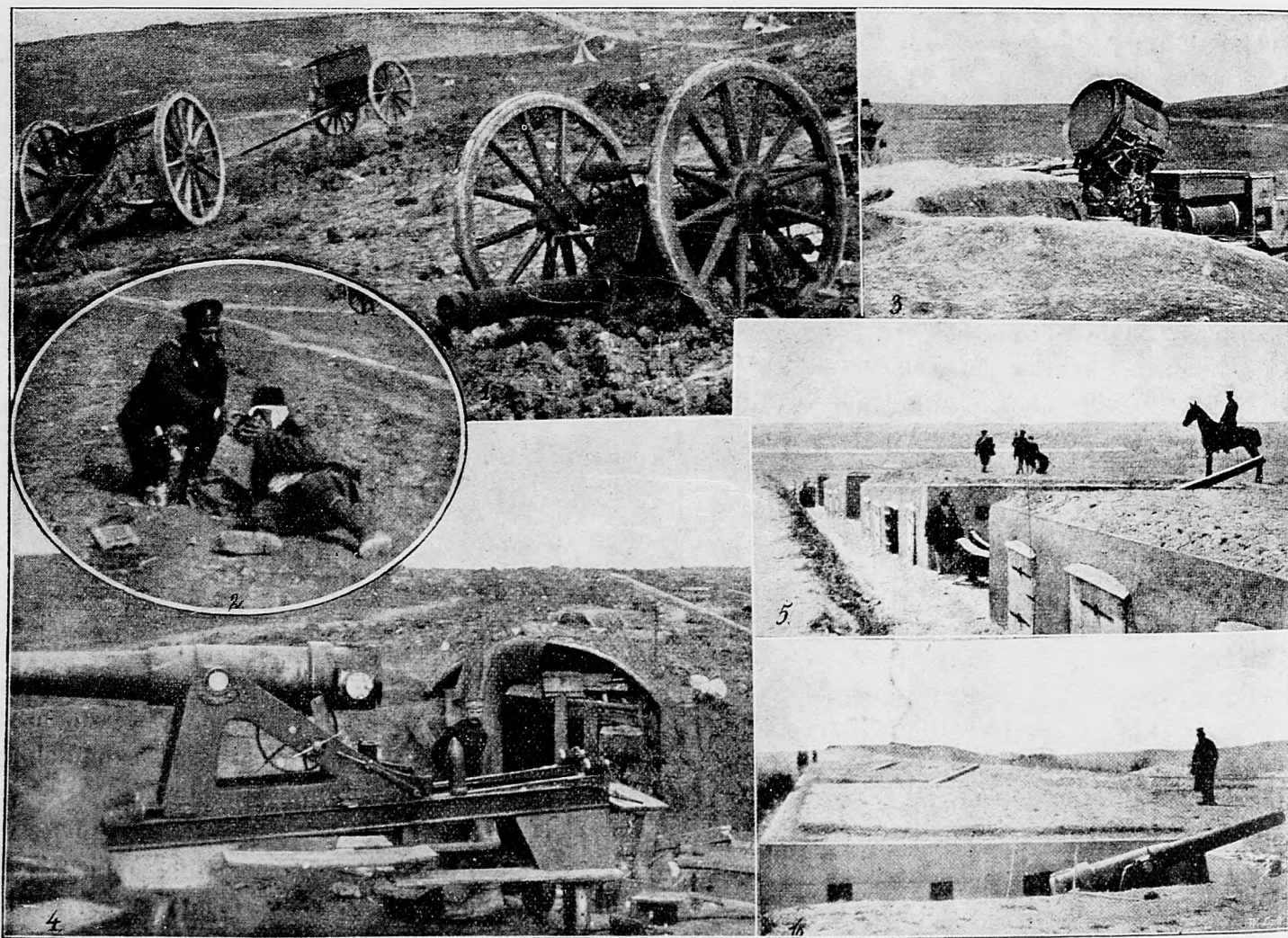
S Černohorskom veľmi zle stoja záležitosti. Ponevác černohorský kráľ Nikita nechce sa podrobiť uzavretiu veľmocí, **uhorsko-rakúske čaty už vtiahli do Černohorska**.

Trestná obžaloba proti slúžnovcom nitrianskej stolice.

Georg *Szmrecsányi* krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany okresu žabokreťského 20. apríla v Nitranovákoch vydržieval účtovné shromaždenie, ktoré vrchnosti popredku riadne bolo oznámené. Vzdor tohoto však, že vrchnosť vydržíavanie tohoto shromaždenia v známosť vzala, slúžny surovým násilenstvom s oddielom žandárov vrútil sa do kaštieľa cis. a kráľ. komornika, krajinského vyslanca Bélu Rakovszkyho, aby rozohnal účtovné shromaždenie v zahrade kaštieľa vydržíavané. Týmto zlostným násilenstvom patričný slúžny zpáchal zločin nielen proti právu shromažďovania sa, lež aj proti svätému právu domovému. Cis. a kráľ. komor-

Obrázky z Albánie. Z okolia mesta Skutari roľnícke rodiny katolícke.

Pevniny z Drinopola. 1. Zničený bulharský kanón. 2. Opatrovanie na bojišti raneného. 3. Stroj k osvetleniu pevniny. 4. V šiancoch skrytý turecký obranný kanón. 5. Podzemná kasáreň Turkov. 6. Šiance Drinopola.

Pius X. římský papež.

nik a krajinský vyslanec Béla Rakovszky následkom toho proti tomuto slúžnemu. nitrianskému kráľ. fiškalátu zadal nasledujúcu trestnú obžalobu:

Proti slúžnemu Štefanovi Balazsovicsovi, obyvateľovi prievadzského, dľa 199. §-a trestného zákonat podávam trestnú obžalobu pre urazenie domového práva, ktoré obžalovaný skrže to zpáchal, že z príležitosti účtovania krajinského vyslanca Georga Szmrecsányiho, 20. apríla b. r. so žandármi k udržiavaniu poriadku vyslanými, zneužívaním jeho úradnej moci, nezákonne a bezprávne vrátil sa do dvora mojho kaštieľa v Nitranovákoch a sdržoval sa tam vzdor vyzvania. aby sa odstránil. Úradníci verejnej správy, ich bezuzdným šliapaním nielen napísaných ľudových práv, aké je právo shromažďovania, lež aj práv písaných aké je právo domové, začínajú už páchať také škandále, ktorým podobných niet vo vzdelanom svete, všetky podobné prečiny prevýšil ale prievadzský slúžny Štefan Balázsovic, keď omámený jeho bezúzdnu úradnou mocou, k udržiavaniu poriadku vyslanými žandármi opovážil sa vylámať brány mojho kaštieľa a proti mojej rozhodnej vôli vrátil sa do mojho dvora. Z tej príčiny aj obraciam sa ku auktorite neodvislého a zákony v uctivosti držiaceho súdobníctva, aby slúžny Štefan Balazsovic príkladne bol pokutovaný a prísny trestom jeho štatúovaný bol príklad, že bezúzdne garazdovanie z uctivosti zákonov vyzlečených stoličných úradníkov, proti bezbranným občanom, len dosiaľ môže im poskytovať lacnej slávy. kým týchto bezúzdnych šliapateľov zákonov nevystriežia prísne tresty neodvislého súdobníctva, neprinútia ich k úcte ku zákonu a nepoučia ich ako treba zaobchodiť s pospolitým ľudom.

K trestnej obžalobe pripojený je obšírny menoslov svedkov.

Krajinský vyslanec Georg Szmrecsányi pre zneužívanie úradnej moci trestnú obžalobu zadal proti hlavnému slúžnemu Jozefovi *Spál* a proti slúžnemu Štefanovi *Balázsovic*.

Ján Bartos krajinský vyslanec medzi svojimi voličmi.

Krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany okresu zlatomoravského Ján *Bartos* v nedeľu

27. apríla popoludní účtoval v *Oslanoch*. K tomuto účtovaniu odprovadili ho krajinskí vyslancovia Georg Szmrecsányi a Koloman Brestyenzsky, ako aj tajomník Kaf. Lud. Jednoty Štefan Sipos. Obyvateľstvo obce už na chotáre s muzikou čakalo oblúbeného ablegáta, kde v mene občanov privítal ho gazda Valent *Lackovits*. Účtovné shromaždenie vydržiavané bolo na hlavnom placi obce. Ku shromaždeniu zo 16 obcí ba i zo susedných krajov Nitrianska dostavilo sa do 2500 ľudí. Skvostným príkladom prítomní tam boli aj duchovní dekan-farár Štefan *Pojtek* farári Franc *Selecky*, Matias *Ujváry* a kaplán Michal *Judt*. Vrchnosť ku všestrannému uspokojeniu zastupoval hlavný slúžny Štefan *Ponocky*. Zo všetkého bolo vidieť, že toto shromaždenie nevydržiavalo sa v nitrianskej lež v tekovskej stolici.

Shromaždenie zapalistou rečou zahájil a krajinských vyslancov srdečne pozdravil dekan-farár Ján *Pojtek*. Za tým krajinský vyslanec Ján *Bartos* účtoval o tom, ako posiaľ pracoval za hlaho ľudu a vyzdvihol zvlášte účinkovanie kresťanskej ľudovej strany a spojenej opozície. Obšírne zaoberal sa s prítomným rozpoložením politickým a ostro šlahal prečiny vlády. Účtovná reč oblúbeného krajinského vyslanca vzbudila všestrannú pozornosť a prepočetné obecenstvo odpovedalo na ňu hlučnými ováciami. Po utíšení hrmavých demonštrácií ujal sa slova krajinský vyslanec Georg Szmrecsányi. Vo veľavýznamnej a hlboko dojímavej reči jeho posvietil i na presolené panamy, aké prevádzal ministerpredseda Lukács. Oduševnený ľud svojmu súhlasu opätne a opätne výrazu dal hrmavými výkrikami. Za tým krajinský vyslanec Koloman Brestyenzsky v zapalitej reči vysvetľoval potrebnosť kresťanskej ľudovej strany a občanov vyzval k nezklatnej vytrvalosti v kresťanských zásadách. Krajinskému vyslancovi Jánovi *Bartos* dôveru, vernosť a oddanosť vyslovil gazda Valent *Lackovics*. Po zapalitej reči, ktorú povedal dekan-farár Ján *Pojtek*, v shromaždení prítomní, rozišli sa v najpeknejšom poriadku.

Fiaško nitrianskych švihákov.

Poslanecké účtovania, ktoré Georg Szmrecsányi vydržiava vo svojom okrese, nepodarilo sa prekaziť nitrianskym švihákom. Neohrozený

zastupiteľ pospolitého ľudu Georg Szmrecsányi aj v nedeľu 27. apríla pred množstvom voličov účtoval v Istvánszabadju (Nagylehota) a Keszételek (Poohrágy); darmo sa pachorili fűispán Craus, slúžnovci Szpál a Balázovič a darmo sa za ušiami škrábal notár Škrabák.

B E S E D N I C A.

KUKUČKA.

Sedí, sedí samučka na javore kukučka, počúva si, počúva, jako vetrik podúva.	Sedí, sedí samučka na javore kukučka, sedí nemá — jaj beda, prečo neodpovedá?
---	--

Pod javorom dievčina kukulienku zaklína: «Kukulienka, ty to znáš, kedy pôjdem na sobáš».	«Dajže Bože, čo je to?! Sľúbil sa mi na leto; už to leto uchodí a môj milý nechodí!»
---	---

Zavial vetor kadesi,
kukuk letel za lesy —
pred ňou milý zastane
«Milá, veď už po Jáne!»

O Kubovi s otvorenou hubou.

Že chodieval s otvorenou hubou, znali ho ľudia široko-ďaleko. On, neborák, za to nemohol. Dakto máva otvorený vačok, dakto srdce a dakto — hubu.

Kubo mával náhodou vždy otvorenú hubu jako vráta, ale sa tomu dôkladne odučil. Poviem vám jako.

Milý Kubko dostal raz «predvolanie», aby sa dostavil u okresného súdu. Jakési pletky mal so susedom Glgom o pár glgov tej prekliatej diablovej tekutiny.

Kubo sa teda jako do kostola ubral, vlasy pomastil prihladil dľaňou a vykročiac pravou nohou (to je šťastie) poberal sa jako obyčajne s otvorenou hubou, nábožne do mesta.

Prídúc do predmestia, vošiel do prvej krčmy. Bolo teplo — a potom to veru nie je žiadon žart, postavil sa pred sudcu! Pán je pán, myslel si Kubík a vložil ruku za opasok, zkúmal, koľko si môže vypíť. Musel si dodať kurážu!

Dnes sa nesvedčí pálenku piť, veď ide do kancelárie. A tak si teda dal do celej litrovky nalíat vína. Nie bez príčiny tvrdili o ňom ľudia, že má dvalitrovú hubu, čo im nemožno mať za zlé, preto že milému Kubovi huba siahala skutočne od ľavého ucha až ku pravému. A ako ju vždy otváral, keď videl «Ľudáka», videl bolo mu až do žalúdka.

Veru bol, jako sa vravieva, na piad chlap a na rýf huba. Náš Kubík sotva si raz polkne, vojde do krčmy holič Ľudo, ktorý kde čo počul od nepriateľov «Kresťana» bedlive a opatrne si všetko značil. Ostatne bol

dobrý človečik — no jako holičia obyčajne bývajú. Len tú chybu mal, že nepil žiadneho nápoja.

Nuž ale Ľudo zato bol vždy veselý, žartovlivý a prihovorčivý. Sotvá že zazrel Kubu pofahujúceho si spokojne, už bol pri ňom:

— No, Kubko, vítam vás! Nuž jako že sa máte? Čo nového u nás? A kdeže sa tak ochotne pobe-
ráte, kde...

— Ej tak, tak, musím k súdu — povie Kubo nie veľmi vábne a otvoril hubu až po uši.

— Tak? hmhm; teda k súdu? — divil sa holič Ľudo a na slovo k súdu položil zvláštny dôraz.

— No a nemyslite na to, Kubko, aby ste sa tam poriadne ukázali. Nie? Tak aby ste sa príkladne dali oholiť? Čo? Predsa keď pôjdete pred pánov, aby ste nebol zarastený, ku príkladu jako, jako váš pán veľkomožný žid. A urobím vám to zadarmo, to viete, tak to urobím, jako starému známému! — valilo sa z ust holičových.

— No — hovorí Kubo — škrabúc sa za uchem — nedbám!

K lepšiemu porozumeniu dokladáme, že holič Ľudo obyčajne v krčme holieval vzácnych protivnej strany kortesov, korhelov, bez cti a svedomia, zapieračov náboženstva, judášov, čo za žranicu zradzujú Krista Pána, do otroctva a bahna uvalujú nielen seba lež tisíce statočných a poctivých občanov našej vlasti.

Náš Kubík bol jedon z týchto lumpov, ktorí za flašu toho diabolského mlieka, hotový bol Krista Pána znovu na kríž pribíť, A dosť už postihnutý bol trestom božím! V posledné voľby, keď na snem volili zástupca ľudu, ležal v kaluži a kričal:

— Iljón Pavučina náš ablegát!

A jako tak blačí «iljón», voláky zurvalec vstrčil mu do huby taký predmet, ktorý rozváňal po celom okolí, i od tých čias má hubu na tvári od poľnoci na poludnie rozťahnutú.

A tak holič Ľudo väčšej radosti nemohol mať jako tú, že jedného protivníka a zapierača kresťanských zásad holiť bude.

Kubko si sadol na stoličku a rozovrel papulu, oči vyvrátiač, odovzdal sa do vôle holiča Ľuda, ktorý v tom okamžení vytiahol z vačku svoje holičské veci, asíce mydlo, škrabajúce ho jako piesok, potom britvu tupú a vyštrbenú jako stará kosa a kus porcellánovho črepa, ktorý mu slúžil za misku k urobeniu mydlín. Preochotný holič Ľudo, ľudák, poslúžil čo i nepriateľom, každému strnišfom zarastenému spolubližnému, a oskrabal mu bradu, že sa blyšťala jako plešina na hlave. Pravda, že bôlne bolo sa dívať na sedmibolestne zkrútenú tvár chudáka, ktorý prišiel pod britvu Ľudovú. Prešla by tl veru chuť, dať sa kedy holiť.

Holič Ľudo rozložiac teda krásne svoje veci pred očima bojaceho sa Kubika, začal svoju operáciu podivuhodnou šikovnosťou. Tu skackal okolo neho jako mačka s mechúrom, tu sa krútil jako vreteno, tu sa zas ohýbal jako svižné bičisko. Ale chudiakovi nebolo k zá-

videniu. Tvár robil, jako by ho niekto hladil ostrým pilníkom.

Ludo bol dobrý človek, ale hodná šelma, pamätlivý na to, aby sme v tomto smutnom a slzavom údolí bližnému svojmu čo aj nie ľudákovi v núdzi a biede pomáhali. Mysliac že Kubo hubu otvára veľkým smädom trápený, skočil ochotne pre litrovku, v ktorej ešte bolo trochu tej tekutiny, prihnul ju k ústam Kubovým a ponúkol ho:

— No tak, príkladne jedným glgom!

Kubko divne pozrel na litrovku, ale zbadajúc sa, urobil hubou klap! Zavrel ju.

Ludo postavil litrovku na stôl a obrátil sa ku Kubovi, chytil ho za nos, aby mu ho obrátil dierkami nahor a tak aby lepšie vytrhať mohol riedke strnisko pod nástrojom k šnupaniam určenom.

Kubo mal tam asi päť chlпов v deviatich riadkoch. Tu ale naraz odvisla Kubovi spodná čelusť a zdala sa, jakoby len na koži visela. Takto otvorená hrozná diera hrozila Ludovi jako veľryba kedysi Jonášovi smutným osudom prehltnutia.

— Ale priateľko — hovorí holič — smädu nemáte, teda musíte mať asnáď strašný hlad? To vám hneď pomôžeme. Hej, krčmár, kde chodíte? Nemáte tam prípadne kus dajakého mäsa?

— Kubo sa zadiveno obzrel a jeho huba urobila po druhý raz: klap!

Holič pokračoval teda v svojej krásnej práci, prísť chcejúc dôkladne na ľavú stranu, kde pod nosom ešte dakoľko smutných chlпов bôlne očakávalo smrť podrezaním, Kubov nos zas chytil do prstov a urobil s ním «v pravo toč!», aby mu darmo neprekážal. A potom tupá britva škrábla hneď po ostatnom strnisku.

Tu Kubova huba po treťi raz urobila: klap! a spodnia čelusť odvisla mu zas až po prse. Holič teraz nepreriekol ani a ani b; len sa jakosi zlomyselne usmial. Holenie sa blížilo už k svojmu slávnostnému zakončeniu. Ludo, keď poslednie mydliny s chlпami — dfa spôsobu holičského — na prste ľavej ruky strel, fuk s ním i s celou chutnou «menážou» mydlinochlпovitou do roztvorenej huby Kubovej, tak šikovne, že sa tento ani nenazdal, čo tam má a hubou urobil posledné osudné — klap!

— Iljón Pavučina! — zakričal Ludo a už ho tam nebolo — nečakal diškreciu. Urobil to Kubovi skutočne zadarmo — príkladne.

Kubovi po poslednom osudnom zavrení úst bolo jakosi nedobre, mdlo... Čo potom nasledovalo, netreba tuším dokladať. Ale to viem, že Kubo od toho času svoju krásnu hubičku starostlivejšie zaviera, ako ich vertheimky naši židáci.

N. Volloy.

Krešťanský svetový názor je blahonosný bez výmienky pre každého.

CHYRNIK.

Zdravotný stav sv. otca Pápeža zlepšuje sa s každým dňom. Isté výhlady sú, že sv. otec s pomocou Božou celkom ozdravie. Preto aj odročená púť Katolíckej Ludovej Jednoty akoiste už s koncom mája pohne sa do Ríma.

Jeho veličenstvo kráľ okolo 10. mája ku kratšiemu pobytíu dorazíť má do Budapešte. Jestli ale dotiaľ nepodarí sa poriadok urobiť s Černo-horskom, návšteva jeho veličenstva na neistý čas bude odročená.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie 20. apríla šťastlivo vrátil sa z obtížnej jeho rímskej cesty a od 21. do 24. apríla ako protektor predsedal naukobehu spolkov katolíckych tovaryšov. Naukobeh tento osvietený pán biskup zahájil veľavýznamnou rečou a 27. apríla vrátil sa do Košíc. — Tunajší spolok katolíckych tovaryšov 13. apríla vydržoval svoje ročné shromaždenie, ktoré ako predseda zapalistou rečou zahájil Evermód Ráth profesor a kňaz praemonštratský. V tomto shromaždení kaplán Štefan Cselényi ako tajomník podal ročnú zprávu o účinkovaní spolku a konečne prevedená bola voľba úradníctva. — *Felsőölcsvár*; Nepriateli kresťanských spolkov, znovu sa zadrapili do tunajšieho potravného spolku a vymysleli tú hlúposť, že tento chvalitebne spravovaný a vedený spolok miesto rumu predáva terpentín. Zaiste dakto do smradlavej sklenky kúpil si rum, čo potom nepriateli kresťanských spolkov použili nedbali by proti tunajšiemu potravnému spolku. Hovorila ale, že psí hlas neide do neba. — Ján Bartoš krajinský vyslanec kresťanskej Ludovej strany a tajomník Katolíckej Ludovej Jednoty minule zakľučil agitacionálnu cestu v stolici zemplénskej a z tej príležitosti v 11. obciach držal prednášky o potrebnosti Katolíckej Ludovej Jednoty, ku ktorej prihlásilo sa veľa nových členov.

Chýry zo Šáriša. *Prešov*: Osvietený pán biskup košický dr. August Fischer-Colbrie, katolíckemu kruhu Rákócziho veľkodušne daroval 500 korún a kruhu Széchenyiho 200 korún s tou podmienkou, aby pri vydržovaní naukobehov z tohoty obnosu podporovaní boli katolícki učitelia. — Nový kresťanskosociálny spolok ku obrane viery a podpore členov utvorený bol 13. apríla v početne navštívenom shromaždení, ktoré oduševňujúcou rečou zahájil praepošt a mestský farár Adalbert Zaborovszky. Ku novému spolku prihlásilo sa hneď 55 členov. — Jarné stoličné shromaždenie odbavované bolo 14. apríla, z ktorej príležitosti za služneho vyvolený bol Mikuláš Semsey; voľba bardiovského farára bola potvrdená, voľba sabinovského farára ale následkom rezolúcie najdôstojnejšieho knieža-primasa musela byť zrušená, prečo aj na túto farnosť nový súbeh bude vypísaný. Stoličné shromaždenie konečne, zaiste aby sa zavdačilo mungovskej vláde, vyslovilo sa za soštatnenie stoličnej administrácie, — Domoveň tunajších slepých chvalitebne podporujú miestni obchodníci. Najnovšie darovali tomuto ústavu: obvody Safran, Gold-

berger. Krámer dasky, Viktor Tausth trst na štukatúr a Ludvik Sitányi 5 vozov hnojiva. — *Nagyvitéz*: Následkom neobozretnosti jednej ženy, ktorá vytápala masť, vypukol tu oheň a v krátkom čase zhorelo 32 domov. *Táradobó*: Na tunajšiu uprázdnenú učiteľskú stanicu vyvolený je Ernest Brichso. — *Girált*. Tunajší ročný jarmok vydržiavaný bol 17. apríla.

Z biskupstva spišského. Bývaly harichovský administrátor Flóriš Fómötör za kaplána poslaný je do Lipt.-Sv. Alžbety.

Chýry zo Spiša. Anton Beszkád Iudový ablegát lubovenského okresu po skončení jarných poľných prác navštevovať bude obce svojho okresu. — V Levoči na assentírku zo 135 vojopovinných dostavilo sa 56, odobrali 11 a v levočskom okrese dostavilo sa z 284 len 99, odobrali 25. — Pri novej Vsi kottlerbašský obyvateľ Kašpar Gura medzi šibovaním dostal sa pod nákladný vlak a následkom utrpených ťažkých rán zomrel. — V Spišskej Belej 9. apríla večer zhorelo deväť stodol. Tak sa zdá, že dakto podpálil. — V Zakarovciach ešte toho roku vystaví obec novú Iudovú školu s útratami 61.470 korún. — V Koritniku v cintoríne nad hrobom tých hrdinských 400 honvédov, ktorí 5. februára roku 1849. padli na Branisku v boji za slobodu Uhorska, vystavia pomník a na ten cieľ zariadili zbierku. — Za okresných lekárov vyvolili: v Spišskej Belej Alexandra Radnaiho, v Gňazdoch Alexandra Kottlera a v Starej Eubovni Dezidera Neuwirtha. — Lubická obecná priemyselno-učňovská škola na tento školský rok štátnej podpory dostala 1000, novovesská 1600 a gelnická 1400 korún. — Uhorskí gazdovia v mesiaci júni na obranu svojich gazdovských záujmov vydržiavajú veľké krajinské shromaždenie v Košiciach. Po porade urobia výlet do našich čarokrásnych Tatier. Do Nových Smokovec príde letovať jedna nemecká rodina až z ďalekej východnej Afriky. — Neobyčajne veľký sňah zmiznul a roľníci pokračujú v svojich poľných prácach.

Výbuch v bani. Z Pittsburgu oznamujú, že vo Fidelityville (Pensylvánia) v jednej bani udal sa výbuch a v bani vypukol veľký oheň. Včas výbuchu asi 100 baníkov bolo v bani. Dosiaľ len 20 ľudí podarilo sa zachrániť a je sa čoho obávať, že ostatní všetci zahynuli. Ponevác v Pittsburgských baniach pracuje mnoho uhorských vysťahovalcov, preto je možné, že sa medzi obetami výbuchu nachodia aj naši vysťahovalci. Dosiaľ v bezprostrednej blízkosti vehodu do bane našli 70 mrtvol. Tak sa zdá, že týchto nešťastníkov výbuch ušetril, ale ich, keď sa chceli zachrániť z bane, zadusily jedovaté baňské plyny.

Smutný výsledok assentírky. V Humenom (stol. zemplénska) teraz bola assentírka, ktorá sa s veľmi zarmucujúcim výsledkom skončila. Ku assentírke bolo povolane 760 vojopovinných, lež ustanovilo sa len 184 ostatní sú v Amerike. Zo 184 mladíkov len 45 boli súci za vojakov.

Voľba mešťanosfu v Nitre. Mesto Nitra minulý týždeň vydržiavalo valné shromaždenie, na ktorom za

mešťanosfu jednohlasne zvolili fõispánskeho tajomníka dra Tibora Thuróczyho.

Koľko obyvateľov má Berlín? Dľa teraz vydanej úradnej štatistiky Berlín má vyše štyroch millionov obyvateľov. V tomto počte zahrnutí sú aj obyvatelia ku Berlínu patriacich vonkajších predmestí. Sám Berlín má 2,100.000 obyvateľov.

Ruský plukovník špehúnil. V Lvove pre špehúnstvo zatkli plukovníka generálneho štábu ruskej armády Stanislava Jankoviča. Plukovník od viac mesiacov zdržoval sa v Lvove a o pohyboch rakúsko-uhorskej armády generálnemu štábu ruskej armády posielal zprávy.

Strajk v Belgicku prestal. Z Brüssela sdeľujú, že na kongresse socialdemokratov, na ktorom asi 1000 delegátov bolo prítomné, prijali návrh, aby v záležitosti všeobecného volebného práva bol vyslaný národný výbor a štrajkujúci aby bezodkladne vstúpili do práce. Hromadný štrajk sa teda skončil.

Zadlával ho vlak. V Hatvane na železničnej stanici vlak zadlával 43-ročného železničného robotníka Jozefa Dudáša. Smrteľne raneného človeka dovezli do Rochusovej nemocnice v Budapešti.

Hospodár len vtedy môže mať veľkú radosť, keď zožatú hojnú úrodu vymlátiť môže motorovou mlatiackou, pochádzajúcou z motorovej dielne Ludvika Kállayho. Presná adresa: *Ludvika Kállayho* motorová dielňa, *Budapest, VI., Gyár-utca číslo 28.*

HOSPODÁRSTVO.

Zima a siatiny.

Uh. ministerstvo orby o účinku mimoriadneho aprílového počasia na siatiny, ovocné sady a vinice vydalo mimoriadnu zprávu, z ktorej na Horniaky pofahujúce sa dáta sú nasledovné:

V stolici oravskej a liptovskej mráz a sňah ani poľným siatinám ani ovocným sadom nepoškodil.

V stolici spišskej oziminy zaostaly vo vývine, ináč mimoriadne počasie neškodilo. Jariny ešte nezišly ovocné stromy ešte nekvitly, preto im zima nepoškodila. V dateline a v lucerne je škody asi 20 %.

V stolici šaríšskej oziminy neutrpely škodu a jariny sú ešte nie posiate. V úrode čerešien a slivák je škody asi 10—50 %-ov, ostatné stromy ešte nekvitly. Mladá lucerna zamrzla.

V stolici zemplénskej v oziminách niet žiadnej škody. V severnej častke stolice asi polovica kvetu včasných ovocných stromov zamrzla a zamrzla aj asi polovica viky. Poľnú prácu za viac dní nemohli konať, bo pôda bola veľmi vlhká.

V stolici máramaróšskej zlé počasie v kuchynských zahradách a v ovocných sadoch zapríčinilo málo škody.

V stolici abaujskej studené počasie oziminám neškodilo. lež siatiny jarného jačmeňa trochu primrzly,

Zpomedzi krmných rastlín najviac utrpela lucerna. V ovocných sadoch miestami je veľká škoda.

V *stolici gemerskej* v oziminách a v ovsoch dosiaľ vôbec nevidieť žiadnej škody. Zídené jačmene na viac miestach trochu primrzly. Broskyne, čerešne a orechy zväčša zamrzly.

V *Novohrade* škoda v oziminách je nepatrná a z jarín jačmeň utrpel trochu škody. Kvet broskýň, čerešieň, orechov, mandli, včasných slivách zamrzol, z kvetu pozdných ovocných stromov zamrzla asi polovica.

V *stolici zvolenskej* niet žiadnej škody.

V *Tekove* jarň jačmeň trochu primrzol, ale škoda tak v jačmeňoch jako i v ovsoch je nepatrná. V čerešniach, broskyniach a v mandliach škoda činí asi 80 percentov, v ostatných druhoch ovocia je o veľa menšia.

V *stolici ostrihomskej* v oziminách niet škody. Jarň jačmeň a ovos trochu primrzol. Broskyne, čerešne a včasné slivky zväčša zamrzly.

V *Honte* pšenice utrpely len nepatrnú škodu, lež výhonky raže pod farchou sňahu na mnohých miestach sa zlámaly. Z jarín jačmene utrpely menej škody. Repa ktorá už bola zídená, zväčša vyšla na vnivoč. Orechy, broskyne, čerešne a včasné slivky zvlášte na južných stranách stolice zväčša zamrzly.

V *stolici nitrianskej* v oziminách škoda je nepatrne malá, Jarňm jačmeňom zlé počasie viac-menej poškodilo. Ďatelina, lucerna a vika s ovsom zväčša zamrzla. Včasnšie zasiata a zídená cukrová repa takmer celkom vyšla na vnivoč, tak že cukrovú repu znova budú siať. Včasné ovocie zväčša zamrzlo.

V *stolici prešporskej* jasenné siatiny škody sotva utrpely, ale včasne siatej raži sňah poškodil, bo sa jej steblá na mnohých miestach polámaly. Mladý jačmeň a ovos na viac miestach ožlkly, ale škoda není väčšia. V zahradných včasných siatinách, v cukrovej repe a v lucerne badať škodu.

V *stolici trenčianskej* v jasenných siatinách škoda není značná, v lucerne sňah narobil väčšie škody. Podobne aj v cukrovej repe, ktorú na mnohých miestach vyorávajú.

Trvrdošín.

Pochválen Pán Ježiš Kristus. Ctený pán Redaktor! Ráďte prosím uverejniť týchto pár riadkov v našom milom «Kresťane».

V našom malom mestečku vždy sa najde dačo nového. Svet sa mieša, príde i taký i taký. Jeden donesie takú novinu, druhý zas inšiu. Lež ani sme není zvedaví na cudzie noviny, bo ich tu máme dosť. Tu vraj Anna Baračkovie dieťa zadusila a pod díle do maštale schovala, ale ju susedi vyjavili a obžalovali. Nešťachetnica už druhému dieťaťu dala život a obidvoje s takou hroznou smrťou išlo z tohoto sveta; prvé zadusilo sa v dýme.

Teraz zase jeden planý človek zkazil svojmu protivníkovi či hnevníkovi 18. krásnych ovocných stromkov, tak že klnce pozabíjal do srca každého stromku a tak sa vypomstvil. No či je to už nie diabolská zlosť? Môžeme si z toho predstaviť, jaké srdce má taký oplán. A to náš ľud si ani za hriech nepočítuje. To je tá veľká chyba, že jeden na druhom aby sa len vypomstvil a nesmieri sa, čo by mu sám Pán Boh kázal.

Povadila sa testina so svojim zaťom. I vec prišla na pravotu. Ale že sa potom udobrili, pravotu zastavili. Zať predal prasatá za 21 korún, lež korunky pekne prevandrovaly do kešienky fiškála, len za to, že sa pravota zastavila. A keby sa bola pravota ďalej tiahla, to veru nielen prasiatka, lež aj jalovička by bola musela všetko toto odtrpeť. Viacej lásky a svornosti, drahí priatelia a nebudete sa žalovať, že niet groša; keď ho nevydáte fiškálom, predsa len u vás sa pridrží, lež od fiškálov zachovaj nás Pane!

S kresťanským pozdravom

Nepriateľ pravôt.

Z V. Topolčian.

Pochválen Pán Ježiš Kristus. Vefactený pán redaktor! Prosím ráďte popriať miesta týmto mojím pár riadkom v našom milom «Kresťane».

Naši hrozní liberáli div sa im bachor nerozpúci, tak sa nadávajú, že v tomto okrese sa viac nevzkriesi ľudová stana. Aj Herodiani, Saducei, zákonníci židovskí sa jednúc domnievali, že — keď Krista ukrižovali — je na večné veky zničený. Ale hľa, prišla doba vzkriesenia. Dá Boh, že aj naši oškiví liberáli sa ešte tak zklamú. Násilné panovanie podobné je domu na piesok vystavenému. A potom liberalizmus už i z tej príčiny nemá stálosti, bo je zbavený Božej podpory a je stížený kliatbou Božou. Teda liberáli darmo sa nadávajú a dlhého panovania úfate.

S Bohom

Krajčér.

Betlanovce (Spiš).

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Ctený pán Redaktor! Ráďte prosím uverejniť tento dopis v našom milom «Kresťane».

Obyvatelia betlanovskí od istého času žijú v ustavičnom strachu, bo od 26. marca ukázal sa im už štyri razy červený kohút. dva razy vo dne a dva razy v noci. 26. marca hneď po polnoci zhorely dve stajne a jedna stodola. O niekoľko dní vypukol oheň v jednej stodole, na šťastie bolo to ale vodne, India sa hneď sbehli a udusili plamene. 9. apríla v noci o štvrt na druhú znovu ohlásil zvon nešťastie a požiaru padly v obeť štyri domy s pobočnými staviskami. Izba, v ktorej bola pošta, prehorela a len s veľkou biedou vedeli zachrániť poštové veci. Ešte v ten istý deň popoludní začalo zase horeť v jednom pobočnom stavisku, rýchla pomoc zahatila ale nešťastie. Ľudia ale následkom opatočného požiaru majú tak veľký strach, že neopovážia si ľahnú

ani odísť z domu a jako, z čoho povstali tie požiare, tiež nevedno.

V obci musí byť veľký neporiadok, bo ohňohasičstvo nemajú ešte ani teraz sriadené, chybuje im i strekač. Je rozkaz, že na každom dome musí byť ohňový háčok aj rebrík, pri ostatnom nočnom ohni vysvitlo ale, že nemajú ani týchto jednoduchých vecí. Na tieto smutné okolnosti vyzývame pozornosť patričnej vrehnosti!

Pomoz si človeče, aj Pán Boh ti pomôže!

Priateľ ľudu.

Z Preserán.

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Vefactený pán redaktor! Prosím vás o uverejnenie tohoto mojho dopisu v našom Kresťane.

Ponevác mám príležitosť schádzať sa s duchovnými osobami nášho okolia, zvedel som, že v radošinskom dekanáte bude toho roku birmovka asíce v jaseňi. Do pastuchova pojdu: Vašardice, Otrokovce, Mrašice; do Šarfie pojdu: Radošina, Ardanovce; do V. Rypnian pojdu: Urmince Čermany; Do Preserán prídu Ludanice. Birmovku bude vysluhovať sám najdostojnejší pán knieža-primas dr. Ján Csernoch asíce v jaseňi. K birmovke pripustení budú všetky dietky, ktoré už boli pripustené k prvému sv. prijímaniu. — Ináč naša fara je príkladne spravovaná od p. dekana dra Jozefa Janda, a kaplána Ernesta Trebatickyho. Obidvaja pochádzajú z Čachtíc. V tejto 2600 duší počítujúcej fare doposiaľ tohoto roku pristúpilo ku svätému prijímaniu 8400 ľudí. Dietky do roka asi desiatkrát pristúpia ku sv. sviatosťam. Do sv. Vojtešského Spolku nás vstúpilo doposiaľ 84: v Jednote je nás 160; novin Kresťana chodí sem 30 čísiel; Okrem toho čítame Posla kráľ. sv. Ruženca a Sv. Rodinu. Národnarsku tlač nepodporujeme, bo tá podrýva auktoritu duchovenstva.

Ponevác sme my živou vierou vynikajúci katolíci, pri voľbe to činíme, čo od nás duchovný otec žiada. Podplácanie, žranica, slopanica, tu nemajú vlyvu, bo sme my neni oplanskí Judáši. *Obuvník.*

Pozvanie

na riadne valné shromaždenie gombáského kresťanského konsumu na 4. mája o 4. hod. v gombáskej II. r. k. škole vydržiavať sa majúce.

Predmety:

Voľba predsedu. Dvoh uhodnoverňujúcich. Prednesenie vážky. Voľba správy. O čistom osohu. Návrhy.

Odkazy redakcie.

O. B. St Ďakujeme, ačpráve to nemožno upotrebiť. — A. M. O. Vďačne budúce. — J. J. P. Čo vystalo pride budúce. — St. V. N. Hlavná vec je, aby ste sa prihlásil ku Katolíckej Ludovej Jednote.

Spisy redakcii zaslané.

Requiem aeternam. Pohrebný kat. slovenský spevník pre organistov s *notami*. Obsahuje obrady pohrebné, Libera me, Officium defunctorum. 103 piesne, z nich 14 v magyarskej reči, modlitby pri pohrebe, tri pohrebné reči. litánie za zomrelých atď. Strán 176. Cena výtisku v skvostnej väzbe 4 koruny.

Requiem aeternam. Pohrebný kat. spevník pre ud (bez nôt). Cena viazaného výtisku 72 halierov.

Alleluja. Modlitebná poučná a spevácka knížka s nôtami pre katolíkov. Druhé opravené a zväčšené vydanie. (8—16.000.) Cenv dľa akosti väzby 3, 5, 7 korún. — 608 strán. Na 240 stranách sú modlitby a poučenia a na 368 stranách piesne a obrady s nôtami zaopatrené.

Alleluja, spevník katolícky s nôtami a obradami, 368 strán, II-hé vydanie (5000). Ten istý spevník, ktorý je k Alleluja knížke priviazaný. Cena viazaného výtisku 2 koruny.

Knížky možno dostať v hornouhorských kníhkupectvách a u pôvodcu: Štefana Janovesik, farára v Likavke, o. pošta: Liptó-Rózsahegy.

Cesta kríža a tajemstvá ruženca. Cena 10 hal. Vydal dr. Jozef Janda, dekan-farár, Nitrapereszleny.

Obchodná týždenná zpráva.

V *Budapešti*, 29. apríla.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	---	---	---	kor.	21:10—23:75
• stolnobelohradská, nová	•	•	•	•	21:95—22:55
• peštianska, nová	•	•	•	•	21:00—22:65
• banátska, nová	•	•	•	•	21:90—22:55
Raž prvotriedna	•	•	•	•	19:25—19:45
• druhotriedna	•	•	•	•	19:05—19:25
Jačmeň nový, prvotriedny	•	•	•	•	17:40—18:00
Ovos prvotriedny	•	•	•	•	20:00—21:00
• druhotriedny	•	•	•	•	20:00—20:50
Datelinové semä červená datelina	•	•	•	•	190:00—200:00
• lucerna	•	•	•	•	90:00—130:00
Otruby drobné	•	•	•	•	12:00—12:26
• hrubé	•	•	•	•	12:00—12:20
Kukurica	•	•	•	•	15:30—15:60
Konopné semä	•	•	•	•	26:00—26:50
Proso	•	•	•	•	•
Rasca (kmín)	•	•	•	•	81:00—81:00

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17:60	17:30	17:00	16:70	16:20	15:80	15:20

č.	7	7 ¹ / ₂	8
K.	14:80	13:80	10:40

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Lacné dobré strieb. hodinky

ako príležitostné dary pre chlapcov.

K
8:40

probované. Trojročná záruka na písmo. S pošt. dobierkou zasiela

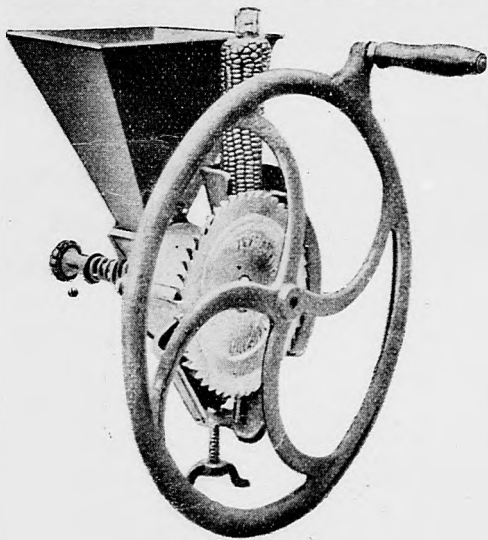
prvá dielňa hodín

HANNS KONRAD,

cis. a král. zásielca Brúx, číslo 3337. (Čechy.)

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť každému posielala sa zdarma a franko.

Netreba viac ísť do mlyna!

Bo každý hospodár, ktorý si kúpi tento stroj, vtedy a toľko môže mlieč, koľko potrebuje, vyhne tomu, že by toto melivo bolo horké a mlynárovi tiež nič nemusí platiť, následkom čoho kúpený stroj vypláti sa sám od seba. Na tomto stroji možno mlieč krúpy akékoľvek fajnosti, bo sa dľa ľubosti regulovať môže. Cez jednu hodinu možno na ňom somleť 30-40 kgr. kukurice. Smestia sa doň na ráz 4 litre kukurice. Stroj i s kolesom váži 14 kgr. V hospodárstvach je neoceniteľný. Okrem kukurice možno na ňom mlieč aj jačmeň, raž a žito. Objednať ho možno aj s doposlaním na železničnú stanicu a so zaobalením za 20.- K. Pri objednaní 10.- K treba vopred poslať. — Objednávanie prima

Alexander Takács Budapest, 280. Rákóczi-ut 8. NK.

Cenník s 5000 vyobrazením na žiadosť posielala sa zdarma.

Pri objednávkach na naše ohlasy,
prosíme odvolávať sa vždy na
naš časopis.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún. Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drapané 30,

36, 42 K. — **Metove posteje.** A červeného cinovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 130 cm. dlhá, 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm. široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho šrotujeme vo veľkosti dľa vole. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsel, Lobes 134. pri Pilsen (Čechy).**

Singerove šijacie stroje!

Celkom nová malá Singerka za K 60.—, dobre opravená pre domácnosť a pre remeslo od K 24 vyše! Bicikle, gramofony, platne ľavých cenách. Na sklade má

Jozef Habán Budapest, VII., Almásy-tér 14.
Obrázkový cenník pošlem na žiadosť zdarma.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na postel!

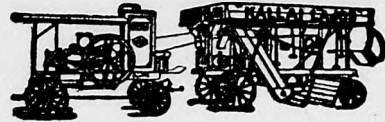

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima pelbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele fajnové 10 K; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K, pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové posteje

z hustej tkiny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkým perim 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrážkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s poštovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazi obšírny cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Známo je vôbec,

že len

LUDVIKA KÁLLAI-ho

motorfabrika

Budapest, VI., Gyár-utca 28,

pri úplnej záruke lífruje najchýrnejšie motor-mlátiace stroje. Po celej krajine poctvalne známých najlepších a najjednoduchších, pôvodných Ludvika Kállai motorov prosíme žiadať obrázkový cenník.

Upozornenie! Ludvika Kállai-ho vychýrenú motorovú fabriku netreba zameniť s druhými

firmami pod menom Kállai.

Pred každým majú prednosť moje prima solingenské britvy.

Za každú odo mňa kúpenú britvu prevezmem úplnú záruku, lebo sú všetky z najlepšej ocele kované, na ostro obtiahnuté, k upotrebeniu hotové. Každá britva v pošve bude zaslaná. C. 8701. s rúčkou na čierne vyhladenou na 1/4 dutá, 1/8 široká K 1.70. C. 8.02. s rúčkou na čierne vyhladenou na 1/2 dutá, 1/8 široká K 2.20. C. 703. s rúčkou na čierne vyhladenou na 3/4 dutá, 1/8 široká K 2.50. C. 8711. s rúčkou na čierne vyhladenou na 1/2 dutá, 1/8 široká K 3.60. «Graziosa» britva, zvlášte pánom holcom ju možno odporučať. — Zaznačená ochranná známka! Možno najst len u mojej firmy! C. 22. s rúčkou na čierne vyhladenou, nôž 1/8 široký, na 1/4 dute brúsený K 2.—. C. 26. s rúčkou na čierne vyhladenou, nôž 1/8 široký na 1/2 dute brúsený K 2.90. Ríšika niet! Objednávky vybavuje na dobierku alebo za vopred poslaný obnos. Vývozný dom cis. král. dvorného líferanta HANNS KONRAD Brúx č. 3354. (Čechy). Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami zdarma a franko.

Najlepšia kosa na svete je kosa z kanónovej ocele.

Prevyšuje všetky fabrikáty.

Tieto kosy rozposielam pri úplnej záruke a ponevác vyhotove né sú z najprvej triedy ocele, za ne herem na seba všemožnú sodpovednosť. S mojimi kosami rýchlo ide robota, bo ľahko režu akukol'vek hrubú slamu. Riziko je vytvorené bo nesodpovedné kosy hneď zamením alebo vráťim peniaze. Ku každej kose zdarma dám 1. kus patent kariku.

70	75	80	85	90 cm.
1.80	2.10	2.30	3.35	2.40 kor.
95	100	105	110	cm.
2.50	2.60	2.70	2.80	kor.

ALEXANDER TAKÁGS

vývozný dom Budapest, 280. Rákóczi-ut 8. NK.

Cenník s 5000 vyobrazením zdarma.

